

Markkakerlakk (*Ectobius lapponicus*)

Markkakerlakken er den eneste kakerlakkarten som lever utendørs i Norge. Den er ikke et skadedyr, men forviller seg ofte inn i hus. I motsetning til de tropiske kakerlakkene, som er alvorlige skadedyr, så danner den ingen faste bestander innendørs.

Utbredelse

I Norge finnes kun én frittlevende kakerlakk, markkakerlakken (*Ectobius lapponicus*). Den finnes over hele landet, til og med et godt stykke opp i fjellet. Markkakerlakken er også funnet over det meste av Europa. Den er svært vanlig utendørs, men den forviller seg også ofte inn i hus og bygninger.

Kjennetegn

Markkakerlakken er liten (8-13 mm), lysebrun av farge, men med mørkere tegninger på halsskjoldet (Figur 1). Hos hannen er disse tegningene meget mørke (nesten svarte), mens hunnens tegninger er betraktelig lysere. Hannene har fullt utviklede vinger, og de flyr mye og ofte, mens hunnene har varierende lengde på vingene, som sjelden når enden av bakkroppen. Hunnens ben er lysere enn hannens. Markkakerlakken har også lett gjenkjennelige mørke flekker på de tykke, læraktige dekkvingene (Figur 1). Nymfene er brune uten tydelige mønstre eller flekker.

Markkakerlakken forveksles ofte med tysk kakerlakk og brunbeltet kakerlakk, både på grunn av størrelsen og fargen. Tysk kakerlakk er lett gjenkjennelig på to karakteristiske svarte langsgående striper på halsskjoldet. Brunbeltet kakerlakk har rødbrune bånd på tvers av bakkroppen. Se egne skriv om *tysk kakerlakk*, *brunbeltet kakerlakk* og *kakerlakker*.

Livssyklus

Livssyklusen til markkakerlakken inneholder tre stadier: egg (eggkapsel), nymfe og voksen. Etter paringen legger hunnen sine egg i en eggkapsel. Eggkapselen bæres av hunnen i 2-3 dager før den legges på bakken blant gress og blader. Eggkapselen overvintrer, og nymfene klekkes påfølgende vår. Markkakerlakken gjennomgår deretter 5 til 6 nymfestadier, og en ny overvintring skjer også på et sent nymfestadium. På forsommeren når nymfene det voksne stadiet. Markkakerlakken bruker derfor 2 år på å fullføre livssyklus.

Illustrasjon: Hallvard Elven
© Folkehelseinstituttet

Figur 1. Markkakerlakken har lysebrun farge, mørke tegninger på halsskjoldet og mørke flekker på dekkvingene.

Markkakerlakken gjør ingen skade!

Markkakerlakken er bare en tilfeldig, men hyppig gjest innendørs, og den gjør ingen skade. Den skal derfor ikke bekjempes med skadedyrmedler (biocider) slik man gjør med andre kakerlakker. Synes man det er plagsomt med besøk av disse insektene kan man godt bruke en støvsuger for å fjerne dem.